

บทความวิจัย (Research Article)

**รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
The Secondary School Administrative Model with the Core of Sufficiency Economy**

เจตน์ศิริ ทิพย์มาบุตร^{1*}, สมบัติ นพารัก¹, เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย² และ สันติ บูรณะชาติ¹
Jadesiri Thipmarbutr^{1*}, Sombat Noparak¹, Teamjan Parnichparinchai², and Santi Buranachart¹

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์หลักการวิจัยนี้เพื่อ พัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดย 1) การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหาร 2) การสร้างรูปแบบการบริหาร และ 3) การประเมินความเป็นไปได้ ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การวิจัยมี 3 ขั้นตอน คือ 1) สภาพการบริหารวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอน จำนวน 845 คน โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แนวทางการบริหารใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างสัมภาษณ์ผู้บริหาร 10 คน 2) นำผลจากการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างและตรวจสอบความเหมาะสม และสรุปข้อมูลโดยการพิจารณาเจตนาดีของการสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ และ 3) ประเมินความเป็นไปได้โดยกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอน จำนวน 370 คน วิเคราะห์ผลด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลจากการวิจัย พบว่า

1. สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน บูรณาการหลักการทรงงาน กับความรู้ที่เป็นสากล และภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวทางสายกลาง ยึดหลักความพอเพียง ระเบียบ และกฎหมาย บริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่ให้เพียงพอกับภาระงาน กิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศติดตาม การประเมินผล ส่งเสริมการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ครู และผู้บริหารตามศักยภาพ สอดคล้องกับภูมิสังคมในมิติด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงรองรับการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วยหลักการ และกระบวนการบริหาร 5 ด้าน ได้แก่ การตัดสินใจ การวางแผน การปฏิบัติการ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไข โดยในแต่ละกระบวนการบริหารยึดแนวทางสายกลางตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. การประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามกระบวนการบริหาร 5 ด้าน ได้แก่ การตัดสินใจ การวางแผน การปฏิบัติการ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไข พบว่า ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบ, การบริหาร, โรงเรียนมัธยมศึกษา, หลักปรัชญา, เศรษฐกิจพอเพียง

^{1*} สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา จังหวัดพะเยา 56000

² สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก 65000

^{1*} Education Administration, School of Education, University of Phayao, Phayao Province 56000

² Education Administration, Faculty of Education, Naresuan University, Pisanulok Province 65000

* Corresponding author, E-mail: jade_siri@hotmail.com

Abstract

The main objective of this research is to develop the secondary school administrative model with the core of sufficiency economy by 1) studying the conditions and administrative methods, 2) the administrative model is formatted and 3) evaluating the possibility of the secondary school administrative model with the core of sufficiency economy

The research 3 procedures are: 1) Studying the conditions through analysis of related documents and literature reviews and the request opinions of the director, supervisors and teachers 845 persons through the questionnaire by mean and standard deviation then interviewing the administrative methods from 10 directors through the semi-structure interview, 2) The result from the 1st step is used to formatted the secondary school administrative model with the core of sufficiency economy which is considered by focus group discussion, 3) The possibility of the model is evaluated by mean and standard deviation.

The results of the research are:

1) The conditions of the secondary school administration with the core of sufficiency economy as a whole had been done in the high level, and had used school-based management, applied the King's work with global Knowledge and local wisdom together with moderate practice according to sufficiency, rules and laws. The educational materials have been managed sufficiently for jobs, teaching activities, supervising, evaluating. Supporting and exchanging to develop creating activities of students, teachers and directors according to their performances emphasizing economic, social, environment and culture for sustainable development.

2) The secondary school administrative model with the core of sufficiency economy as a dynamic administrative model consists of: the principle procedure with 5 administrative processes 1) Decision-making –D 2) Planning – P 3) Operating-O 4) Evaluating -E and 5) Appropriate-acting – A, and uses moderate practice, which is in the sufficiency economy, within every process.

3) For the results, the possibility of the secondary school administrative model with the core of sufficiency economy has been evaluated as in the high level.

Keywords: Model, Administrative, the Secondary School, the Core of Philosophy, Sufficiency Economy

บทนำ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงนำพุทธปรัชญา “มัชฌิมาปฏิปทา (Moderate Practice)” หรือทางสายกลางมาประยุกต์ใช้กับการเกษตรเรียกเกษตรทฤษฎีใหม่ ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมาตั้งแต่ปี 2517 เป็นต้นมา พระองค์ทรงเตือนสติด้วยพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของพระองค์ และทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอนถูกต้องตามหลักวิชา อย่างเป็นขั้นเป็นตอนสอดคล้อง

กับรากฐานทางสังคม และให้ดำรงชีพบนหลักแนวคิดพึ่งตนเองด้วยความไม่ประมาทมีความซื่อสัตย์คุณธรรมจริยธรรมเป็นกรอบในการคิดให้พอมีพอกินและพอใช้อย่างมีความสุขอย่างพอเพียงคือพอประมาณที่มีเหตุผลและสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีทรงพระราชทานหลักการดำรงชีพเช่นนี้เพื่อประยุกต์ใช้กับการแก้ปัญหาจากวิกฤตเศรษฐกิจ จนเป็นที่รู้จักในทั่วไปว่า เป็นปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถนำไปพัฒนาทุกภาคส่วนของสังคมให้ก้าวหน้าไปอย่างสมดุลในมิติด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม โดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติในทุก

ด้านเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีความเจริญก้าวหน้าไปพร้อมกันอย่างมั่นคงและยั่งยืน

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงถูกอัญเชิญให้เป็นปรัชญาแนวทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 และฉบับที่ 10 ควบคู่กับกระบวนการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมโดยมีคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างจริงจังเพื่อการพัฒนาประเทศที่เป็นธรรม สมดุล และยั่งยืนสามารถรองรับเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมรู้จักคิดใคร่ครวญ เลือกสรรพัฒนาและปรับตัวเข้ากับที่เข้ามาสู่ชีวิตตลอดเวลาให้สมดุลทุกมิติทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม [1] แต่อุปสรรคในการพัฒนาที่ยังดำรงอยู่ได้แก่ การขาดความสมดุลด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ปัญหายาเสพติดที่สูงขึ้น ปัญหาความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ และปัญหาด้านคุณภาพการศึกษา จึงมีการกำหนดให้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางปฏิบัติ การดำเนินงานตั้งแต่ระดับรัฐธรรมนูญ หน่วยงานราชการ สถานศึกษา และหน่วยงานเอกชน เพื่อเตรียมคนไทย สังคมไทย และระบบเศรษฐกิจให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลง

คุณภาพทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ และเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหนึ่งในหน่วยงานของรัฐที่กำกับดูแลงานการศึกษาได้กำหนดให้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ช่วยให้คนและสังคมการบริหารจัดการจึงต้องปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ตามความคาดหวังของสังคม ปัจจุบันสามารถจะรองรับการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องรวดเร็ว มีการนำเทคโนโลยี รูปแบบการเรียนรู้ การใช้ชีวิต หรือวัฒนธรรมใหม่ ๆ มาสู่สังคมไทยเพื่อที่จะทำให้การบริหารจัดการขององค์กรอยู่รอด บังเกิดผลดี และบรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงจำเป็นที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องสนใจใฝ่รู้ และพัฒนานั้นและโรงเรียน

อย่างต่อเนืองอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้คนรู้จักดำรงชีพอย่างพอเพียง [2]

กระทรวงศึกษาธิการในยุคปัจจุบันบริหารจัดการศึกษาตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ตามมาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยยึดหลักการจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้มีความเป็นเอกภาพในด้านนโยบาย แต่มีความหลากหลายในการปฏิบัติ ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานบริหารทั่วไป เพื่อให้เกิดความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล เป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนให้สามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐานสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง [3] โดยเฉพาะในด้านกระบวนการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลเพื่อนำไปสู่โรงเรียนคุณภาพ ถือเป็นนโยบายเร่งด่วนและเป็นกลไกที่สำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ มีความเป็นเลิศ อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันและได้มาตรฐาน [4]

ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ทำให้กระแสอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติแพร่หลายไปทั่วทุกภูมิภาคในโลก และกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆอย่างกว้างขวาง และรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา ประเทศไทยได้รับบทเรียนจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 ซึ่งเป็นบทเรียนจากการพัฒนาที่ไม่สมดุล และขาดเสถียรภาพ ไม่ได้นำไปสู่การสร้างพื้นฐานการพัฒนาที่มั่นคงและสร้างระบบภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับคนและสังคม การพัฒนาที่ขาดการพัฒนาด้านจิตใจทำให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำของรายได้และการกระจายรายได้ประชากร ซึ่งเป็นที่มาของปัญหาสังคม เช่น ปัญหายาเสพติดครอบครัวแตกแยกอาชญากรรมความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินการทุจริต ฉ้อราษฎร์บังหลวงปัญหาอบายมุขและแหล่งเสื่อมโทรมเป็นต้นรวมทั้งผลกระทบที่เกิดกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัญหาเหล่านี้วันจะทวีความรุนแรง

มากขึ้นนอกจากนี้การกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคของรัฐทำให้สังคมชนบทเปลี่ยนเป็นสังคมเมืองมากขึ้น [5] ปัญหาที่แท้จริงหลายปัญหาของประเทศไทยที่จำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วนได้แก่ ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อม ปัญหาการกระจายรายได้ที่กระจุกตัว ปัญหาการพัฒนาาระหว่างเมืองและชนบทโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาคนเกี่ยวกับค่านิยมและศีลธรรมที่เสื่อมลงและส่งผลกระทบต่อปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด เป็นต้น ขณะเดียวกันความสัมพันธ์ระหว่างบ้านวัดโรงเรียนและชุมชนซึ่งเคยมีความเข้มแข็งเริ่มมีช่องว่างมากขึ้นการจัดการศึกษาของโรงเรียนเริ่มถูกแยกออกจากบ้านวัดและชุมชนขาดความสัมพันธ์เชื่อมต่อกันอย่างดีในอดีตของสังคมไทย [6]

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและนักการศึกษาหลายท่านรวมทั้ง ธีระ รุญเจริญ ได้พยายามนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ร่วมกับแนวคิดพื้นฐานของสังคมไทยเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบันได้แก่ การบริหารจัดการแบบวิถีพุทธ การบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจ การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม การบริหารจัดการโดยหลักธรรมาภิบาล และแนวการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management - SBM) รวมถึงการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาเพื่อการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง [7] จากการศึกษาของกังวาล ปัญญา นิมิต พบว่า การบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านเหลื่อมพิทยาสรรพ์ ด้านการบริหารวิชาการ, งบประมาณ, งานบุคลากร และการบริหารทั่วไปยังคงเน้นการสนับสนุนด้านงบประมาณ การศึกษาอบรมและการส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชน อันเป็นการบริหารโรงเรียนตามภาระหน้าที่ของหน่วยงานภายใต้ระบบราชการเป็นหลัก [8] ส่วนทัศนีย์ ลักษณะวิชนชัย ประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วยรูปแบบ 5 W 1 H ในการดำเนินงานกิจกรรม 9 โครงการที่สอดคล้องกับภูมิสังคมคือคำนึงถึงวิถีชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่โดยยึดหลักการพัฒนาด้านให้มีคุณภาพและสามารถพึ่งตนเองได้ด้วยความปลอดภัย [9]

เกษม วัฒนชัย กล่าวว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชวินิจฉัยชัดเจนว่า เป็นหลักคิดที่ประมวลเอาสังคหกรรมที่พิสูจน์แล้ว ทั้งทางโลกและทางธรรม คือ ความพอประมาณการคำนึงถึงผู้มีเหตุผลมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีมีความซื่อสัตย์ คุณธรรมและจริยธรรม มาเป็นกรอบในการดำรงชีวิตและเป็นพลเมืองที่ดีดำรงชีวิตอย่างพอเพียงท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง [10]

กระทรวงศึกษาธิการตระหนักในภารกิจดังกล่าว และเห็นคุณค่าที่จะน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา กำหนดแนวทางการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยเน้นให้ผู้บริหารแต่ละโรงเรียนต้องศึกษาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เข้าใจ เพื่อนำมาบริหารงานในโรงเรียน (School Administration) ตามกรอบภารกิจที่ต้องปฏิบัติให้เหมาะสม ตามกฎหมายระเบียบของราชการ ตามแนวทางของนักการศึกษาสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ และสังคมวิทยาของคนในพื้นที่นั้น ๆ แต่การจัดการศึกษาของโรงเรียนยังไม่กลมกลืนกับพื้นฐานทางสังคมของชุมชน ที่จะนำยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการไปประยุกต์ใช้กับแนวคิดทฤษฎี (Management Approaches) ตามหลักมัชฌิมาปฏิปทาหรือทางสายกลาง ซึ่งเป็นแก่น (Core) หรือหลักปรัชญาซึ่งเป็นความคิดที่สำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง การบริหารงาน และกิจกรรมทางการศึกษายังมีจำนวนจำกัด ทั้งยังไม่มีรูปแบบการบริหารจัดการและผลการดำเนินการเป็นที่ยอมรับปรากฏชัดเจน [11]

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ตามกลยุทธ์ที่จะนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนทั้งระบบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วิธีดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็น 2 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.1 แหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอน จำนวนทั้งสิ้น 845 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ดังนี้

1.1.1 หน่วยสุ่มชั้นที่ 1 ได้มาโดยจับฉลากได้แก่จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน จังหวัดพะเยา และจังหวัดน่าน

1.1.2 หน่วยสุ่มชั้นที่ 2 ได้มาโดยใช้ตารางสำเร็จรูปกำหนดจำนวนโรงเรียนจากทั้งหมดได้ 130 โรงเรียน จากนั้นใช้เกณฑ์ 50% สุ่มอย่างง่ายได้ 65 โรงเรียน ตามสัดส่วน และขนาดโรงเรียนจากหน่วยสุ่มชั้นที่ 1

1.1.3 หน่วยสุ่มชั้นที่ 3 ได้มาโดยการแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอน

1.2 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามสภาพการบริหารฯ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยเลือกข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความตรง และความเชื่อมั่น ที่มีค่า IOC

มากกว่า 0.50 ขึ้นไป ปรับปรุงข้อคำถามตามที่ได้รับ การเสนอแนะ

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลโดยขอหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อส่งแบบสอบถามถึงโรงเรียนทางไปรษณีย์

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ชั้นที่ 2 การศึกษาแนวทางในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากพหุกรณีศึกษา ของสถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best practice)

2.1 แหล่งข้อมูล

ผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่ 34 – 37 ในเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 10 คน

2.2 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) เลือกข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความตรง และความเชื่อมั่น ที่มีค่า IOC มากกว่า 0.50 ขึ้นไป ปรับปรุงข้อคำถามตามที่ได้รับ การเสนอแนะ

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลโดยขอหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสร้างข้อสรุป

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีขั้นตอนดำเนินการ 2 ชั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การยกกร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มายก (ร่าง) รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย หลักการและกระบวนการบริหาร 5 ด้าน ได้แก่ 1. การตัดสินใจ (Decision-making) 2. การวางแผน (Planning) 3. การปฏิบัติการ (Operating) 4. การประเมินผล (Evaluating) และ 5. การปรับปรุงแก้ไข (Acting)

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบ และประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 คน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีวิธีดำเนินการดังนี้

3.1 แหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอน จำนวนทั้งสิ้น 370 คน ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) และการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ที่ไม่ซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลสภาพและแนวทางการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในขั้นตอนที่ 1

3.2 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลโดยขอหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 430 คน คิดเป็นร้อยละ 50.89 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 436 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 เป็นผู้บริหาร 65 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7 หัวหน้ากลุ่มงาน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 และครูผู้สอน จำนวน 520 คนคิดเป็นร้อยละ 61.53 อายุอยู่ระหว่าง 30 – 39 ปี จำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 31.13 ประสบการณ์การทำงาน 26 ปีขึ้นไป จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 23.67

1.2 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอน พบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการปฏิบัติการ (Operating) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 3.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47 รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ (Decision-making) และด้านการประเมินผล (Evaluating) มีค่าเฉลี่ย 3.94 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45 เท่ากัน ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Acting) มีค่าเฉลี่ย 3.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.42 และด้านการวางแผน (Planning) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50

1.3 ผลการวิเคราะห์แนวทางในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน พบว่า แนวทางในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

1. ด้านการตัดสินใจ

1.1 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับทางโรงเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม เช่น การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน และการเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญหรือกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ เป็นต้น

1.2 การตัดสินใจนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน และบุคลากรครูศึกษา และเรียนรู้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้

1.3 การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับโรงเรียนอื่น ๆ โดยยึดตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

1.4 ใช้แนวทางสายกลางในการตัดสินใจโดยมุ่งเน้นการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้เกิดความพอเพียงที่สอดคล้องกับ ภูมิสังคม ประกอบด้วย ภูมิศาสตร์ และสังคมวิทยาของโรงเรียน

1.5 สรรหาบุคลากรเพื่อรับผิดชอบ และติดตามการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. ด้านการวางแผน

2.1 วางแผนการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ได้แก่ คน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้สอดคล้องกับ ภาระงาน ศักยภาพของบุคลากร และภูมิสังคม

2.2 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการวางแผนตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง เช่น ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบแผนของโรงเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้อนุมัติการดำเนินงานตามแผนของหัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอน เป็นต้น

2.3 ศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางด้านวิชาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน

2.4 คำนึงถึงสภาพแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกตามภูมิศาสตร์ และสังคมวิทยาของชุมชน

2.5 ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบูรณาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการปฏิบัติงาน และการดำเนินชีวิตประจำวัน

2.6 กำหนดแนวทางการนิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.7 กำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากรทุกระดับในโรงเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ด้านการปฏิบัติการ

3.1 บริหารงานตามภารกิจหลัก ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคลากร และการบริหารทั่วไป โดยใช้ทางสายกลางให้เกิดความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตนเอง รวมทั้งยึดหลักคุณธรรม และใช้ความรู้ตามหลักวิชา

3.2 ครูผู้สอนปลูกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าของทรัพยากร และการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง เช่น การนำความรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาชีพเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต เป็นต้น

3.3 ครูผู้สอนบูรณาการหลักการ 2 เงื่อนไขกับ 3 ห่วงใน 4 มิติ ในการจัดการเรียนการสอนทุกระดับชั้นเพื่อให้นักเรียนรู้จักการดำรงชีพอย่างพอเพียง

3.4 ส่งเสริมการหารายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตประจำวันสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

3.5 ส่งเสริมการบูรณาการหลักการ 2 เงื่อนไขกับ 3 ห่วงใน 4 มิติ ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือกิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์อื่น ๆ

3.6 เผยแพร่และประชาสัมพันธ์แนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยบูรณาการความรู้เกี่ยวกับการทรงงาน ความรู้ที่เป็นสากล และภูมิปัญญาท้องถิ่น ผ่านทางสื่อต่าง ๆ

4. ด้านการประเมินผล

4.1 นำหลัก 2 เงื่อนไขกับ 3 ห่วงมาเป็นแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมทางการศึกษาต่าง ๆ เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

4.2 ประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักวิชา ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แนวทางสายกลางให้สอดคล้องกับมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

4.3 ส่งเสริมทุกฝ่ายให้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการบริหารจัดการโรงเรียน เช่น การตัดสินใจ การวางแผน และการปฏิบัติการ เป็นต้น โดยยึดหลักแนวทางสายกลาง

5. ด้านการปรับปรุงแก้ไข

5.1 นำผลการประเมินผลมาพิจารณา กำหนดแนวทางการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานร่วมกัน

5.2 ปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่อง กระบวนการบริหารที่เบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานเพื่อการจัดการตามแนวคิด ทฤษฎีการบริหารจัดการโดยทางสายกลางไม่ยึดติดกับตำราจนเกินไป

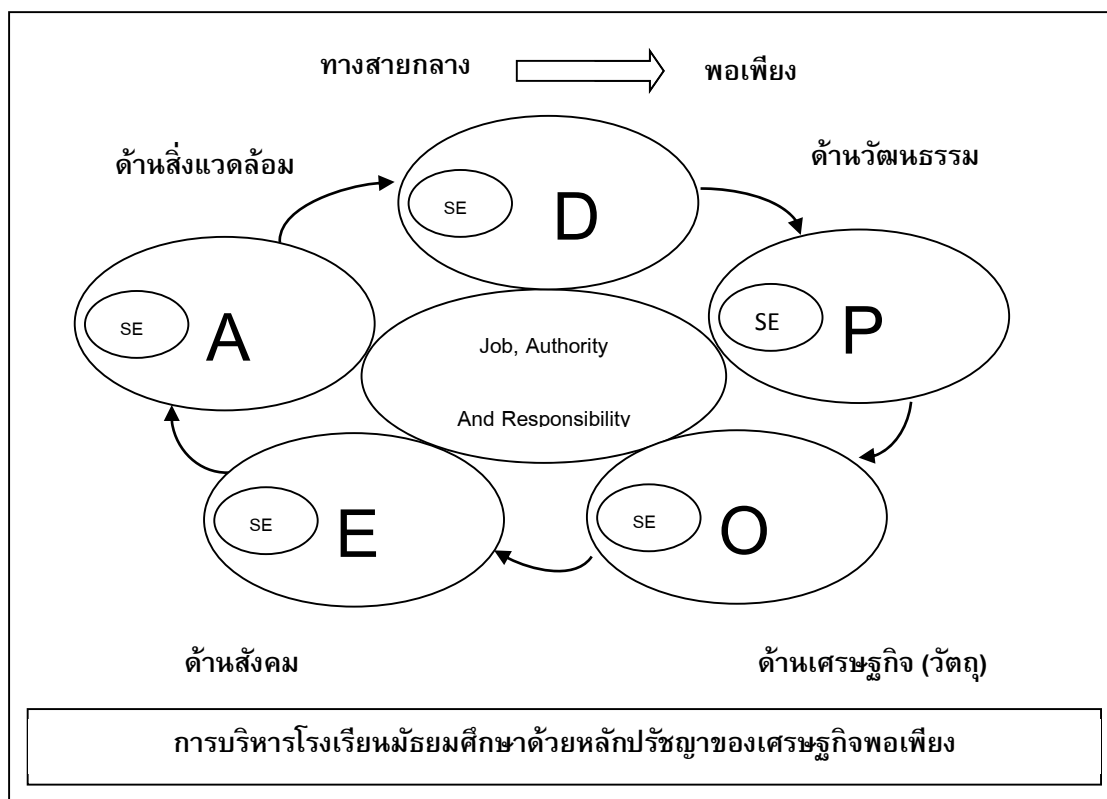
5.3 ส่งเสริมการพัฒนากิจกรรมใหม่ ๆ ที่มุ่งเน้นความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ครู และผู้บริหารโดยยึดแนวทางสายกลาง

5.4 ปรับปรุงงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้สอดคล้องกับภูมิสังคมตามอัตภาพ

5.5 ส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ อยู่เสมอ

2. ผลการสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังภาพ ต่อไปนี้

รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ ประกอบด้วย หลักการ และกระบวนการบริหารหลัก 5 ด้าน คือ

การตัดสินใจ (D) การวางแผน (P) การปฏิบัติการ(O) การตัดสินใจ (E) และการปรับปรุงแก้ไข (A) โดยบูรณาการ/ประยุกต์ใช้ (to make practical)

2.2 ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง โดยการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 ท่าน พบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การปรับปรุงแก้ไข มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41 รองลงมาคือการวางแผน มีค่าเฉลี่ย 4.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45 การปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51 การประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 4.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49

และการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 4.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51

3. ผลการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ในระดับมากและค่าการกระจาย ($S.D.$) น้อยกว่า 1.00 มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ การตัดสินใจ (Decision-making) มีค่าเฉลี่ย 4.18, การปฏิบัติการ (Operating) มีค่าเฉลี่ย 4.15, การวางแผน (Planning) มีค่าเฉลี่ย 4.10, การปรับปรุงแก้ไข (Acting) มีค่าเฉลี่ย 4.07 และการประเมินผล (Evaluating) มีค่าเฉลี่ย 3.89

สรุปผลการวิจัย

โรงเรียนมัธยมศึกษาบริหารจัดการศึกษาเพื่อให้บริการสาธารณะโดยองค์รวมได้หลายวิธี ได้แก่ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยธรรมาภิบาล การบริหารแบบมีส่วนร่วม ฯ รวมถึงน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบริหารกิจกรรมทางการศึกษาตามแนวคิด ทฤษฎี การบริหารจัดการ ให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายของทางราชการ จากการดำเนินการวิจัยได้คำตอบสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย รายละเอียดของแต่ละสดมภ์ (1), (2) และ (3) ในตาราง ดังนี้

(1)	(2)	(3)
<p>1. สภาพและแนวทางการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>1.1 สภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน บุคลากรหลักการทำงานฯ กับความรู้ที่เป็นสากล และภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวทางสายกลาง ยึดหลักความพอเพียง ระเบียบ และกฎหมาย บริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่ให้เพียงพอกับภาระงาน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศติดตาม การประเมินผล ส่งเสริมการศึกษา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ครู และผู้บริหาร ตามศักยภาพ สอดคล้องกับภูมิสังคมในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยมีค่าเฉลี่ยรวม 3.93 ด้านการปฏิบัติการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3.95 และด้านการวางแผนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3.90</p>	<p>2. รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย</p> <p>2.1 หลักการ คือ การพัฒนาคนให้รู้จักพึ่งตนเอง ดำรงชีพอย่างพอเพียง ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง ด้วยทางสายกลางตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นพื้นฐานการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าอย่างสมดุล และยั่งยืน รวมถึงการน้อมนำสู่สถานศึกษา โดยบูรณาการกับการบริหารจัดการตามแนวคิด ทฤษฎีการจัดการที่เหมาะสมตามแนวทางสายกลางโดยมีกระบวนการบริหารหลัก 5 ด้าน ได้แก่</p> <p>1) การตัดสินใจ (Decision-making -D) เป็นกระบวนการบริหารที่ถูกกำหนดแนวทางการตัดสินใจโดยกรอบนโยบาย และการตัดสินใจเพื่อการพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไขโดยผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอน ก่อนหรือระหว่างปฏิบัติงาน</p>	<p>3. ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวม พบว่า มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก</p>

(1)	(2)	(3)
<p>1.2 แนวทางการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการบริหารโดยองค์รวม (Holistic) ของบุคลากรทั้งโรงเรียนได้แก่ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอนยึดแนวทางสายกลางตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า มีกระบวนการบริหารได้แก่</p> <p>1) ผู้มีส่วนได้เสีย ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอน ศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหาร และการดำเนินงาน</p> <p>2) ผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารจัดการทรัพยากร สนับสนุนการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดกิจกรรมตลอดจนการนิเทศติดตาม และการพัฒนาบุคลากร</p> <p>3) ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอนยึดแนวทางสายกลางที่ประกอบด้วยคุณธรรมในทางที่ชอบตามหลักการ 2 เงื่อนไขใน 3 ห่วงกับ 4 มิติ เพื่อบริหารจัดการ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับความรู้ที่เป็นสากล และภูมิปัญญาท้องถิ่นตามหลักวิชา รู้คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม</p> <p>4) ทุกคนมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยคุณธรรมตามแนวทางสายกลาง โดยยึดหลักการ 2 เงื่อนไขใน 3 ห่วงกับ 4 มิติให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย และหลักวิชา</p> <p>5) นำผลการประเมินมาพิจารณากำหนดเป็นมาตรฐาน หรือปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของกระบวนการบริหาร ส่งเสริมกิจกรรมใหม่ ๆ ที่สร้างสรรค์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>2) การวางแผน (Planning -P) เป็นกระบวนการกำหนดหรือจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาที่จำเป็นให้พอเพียงกับการใช้งาน ตลอดจนการแสวงหาทรัพยากร</p> <p>3) การปฏิบัติการ (Operating -O) เป็นกระบวนการดำเนินงานหรือกิจกรรม ของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอน โดยใช้ทรัพยากรการศึกษาตามกำหนดเวลาการใช้งบประมาณตามแผนที่ได้รับด้วยวิธีการที่เหมาะสม</p> <p>4) การประเมินผล (Evaluating -E) เป็นกระบวนการบริหารที่เกิดขึ้นหลังการปฏิบัติกิจกรรม รวมถึงการประเมินผลงานเมื่อเสร็จสิ้นงานหรือกิจกรรม</p> <p>5) ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Appropriate-acting) เป็นกระบวนการบริหารที่นำผลจากการประเมินมากำหนดเป็นมาตรฐานการทำงาน ปรับปรุงแก้ไขที่บกพร่อง ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ และการวางแผน</p> <p>โดยในแต่ละกระบวนการบริหารยึดแนวทางสายกลางตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความเหมาะสมของรูปแบบฯ</p> <p>ผลการตรวจสอบ และประเมินความเหมาะสม โดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า ของรูปแบบโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความเหมาะสมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวม 4.76</p>	<p>โดยมีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน 4.02 ด้านการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.18 และด้านการประเมินผลมีค่าเฉลี่ย 3.89 น้อยกว่าด้านอื่น ๆ</p>

อภิปรายผล

1. สภาพและแนวทางการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับทราบยกย่องว่าเป็นราชาแห่งศาสตร์ (King of Sciences) เป็นปรัชญาประยุกต์ (Applied Philosophy) โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ไม่มีหลักเกณฑ์การปฏิบัติที่ตายตัว [12] ในการบูรณาการหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 หรือศาสตร์พระราชานในหมู่ผู้ที่ยึดแนวทางสายกลางเป็นหลักในการดำรงชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับความรู้ใหม่ ๆ ในปัจจุบันที่เป็นสากลที่ได้จากการศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่ต้องมีความซื่อสัตย์ในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย และต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้ถูกต้องตามระเบียบ และกฎหมาย ให้เพียงพอกับภาระงาน เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศติดตาม การประเมินผล ส่งเสริมการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ครู และผู้บริหารตามศักยภาพ สอดคล้องกับภูมิสังคมในมิติด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนมีการปฏิบัติยึดตามแนวทางสายกลางหรือมัชฌิมาปฏิบัติ (Moderate Practice) ในการปฏิบัติที่จะนำไปสู่ความพอเพียงและเกิดความสุข สมดุล เช่น เป็นหลักคิดสำคัญของเกษตรทฤษฎีใหม่, ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, การประยุกต์ใช้กับ 9 กิจกรรมที่เป็นรูปธรรมของทศนิยม ลักษณะนิชนชช ด้วย 5 Wh & How, การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร หลักสูตรการเรียน กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม

ยังพบว่ามี การนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารในสาขาวิชาชีพอื่นโดยผู้ก่อตั้งหรือทายาทธุรกิจเอกชนที่ประสบความสำเร็จการบริหารธุรกิจและดำรงอยู่จวบจนปัจจุบันล้วนยึดแนวทางสายกลางในการบริหารงาน เช่น ศิรินา ปวโรฬารวิทยา, สุกิจ หวังหลี่, เจริญ ศิริวัฒน์ภักดี, กอบชัย จิราธิวัฒน์ จากประมวลประสบการณ์ 100 นักธุรกิจชั้นนำของประเทศไทยในหนังสือเศรษฐกิจพอเพียง: ปรัชญาใหม่ในยุคโลกาภิวัตน์เป็นต้น (Sufficiency Economy: A New Philosophy in the Global World) [13]

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดหลักปฏิบัติในการดำรงชีพที่คำนึงถึงความพอประมาณที่เหมาะสมของคน กลุ่มคน ชุมชน ฯ ตามศักยภาพ การนำไปประยุกต์ใช้โดยองค์รวม (Holistic) เพื่อการบริหารจัดการจำเป็นต้องถอดรหัสปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง [14] ได้แก่ 1) ความหมาย 2) ความพอประมาณ 3) ความมีเหตุผล 4) การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 5) เงื่อนไขความรู้ 6) เงื่อนไขคุณธรรม 7) ความสมดุลพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และ 8) องค์รวมของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งองค์ประกอบสำคัญทั้ง 8 ประการ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงประยุกต์ใช้ในเกษตรทฤษฎีใหม่

นอกจากสามารถถอดรหัสปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 8 ประการควรต้องเข้าใจด้วยว่า แก่น (The Core) ที่เป็นหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น มาจากพุทธปรัชญา คือทางสายกลางมาจากคำ มัชฌิมา (Moderate) adj. neither less nor extreme [15], neither small nor large [16] กับการปฏิบัติที่เป็นนิสัย หรือปฏิบัติ (Practice) n. the actual doing of something, action rather than thought nor ideas or regular activity ในงานวิจัยนี้จึงใช้ (Moderate Practice) ที่น่าจะมีความหมายที่ครอบคลุมแนวทางสายกลางที่เป็นหลักคิดหลักปฏิบัติมากกว่าคำ Middle Path ที่น่าจะหมายถึงทางเดินตรงกลางมากกว่า

2. รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อภิปรายผลได้ดังนี้

การตัดสินใจ (Decision-making)

ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงควรให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับทางโรงเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ กำหนดนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา การตัดสินใจในเบื้องต้นจึงเป็นการตัดสินใจตามนโยบายเพื่อนำไปวางแผนปฏิบัติ [17]

การตัดสินใจนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรควรศึกษาเรียนรู้ทางสายกลางที่เป็นหัวใจ

สำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักการ 2 เงื่อนไข 3 หัวงใน 4 มิติให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกฝ่ายปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขปรับปรุง (ฉบับที่ 2 และ 3) พ.ศ. 2551 และ 2553 ตามลำดับ ดังความในมาตรา 82 และความในวรรคหนึ่งของมาตรา 83 – 87 [18] ด้วยความตั้งใจที่มุ่งมั่นไม่ตั้งหรือหย่อนยานเกินไป

การตัดสินใจขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนของผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอนในโรงเรียน ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับโรงเรียนอื่น ๆ ยึดตามแนวทางสายกลางให้เกิดความพอเพียงที่สอดคล้องกับภูมิสังคมต้องการความมุ่งมั่น อดทน ในการปฏิบัติงานมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน คือ $1+1+1+1+1+1+1+1+\dots$ จะต้อง = 1 เพื่อการพัฒนาองค์กรให้ยั่งยืนด้วยความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม และมีความรู้เพียงพอ เช่นเดียวกันกับการตัดสินใจของอิโมนาริ คาซึโอะ และสมาชิกใน Japan Air Line – JAL ทุกคนที่ต้องการแก้ไขปัญหา โดยเขาเหล่านั้นเปลี่ยนแปลงตนเองและการบริการ จึงศึกษาเรียนรู้และปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบในมิติด้านเศรษฐกิจสังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมด้วยความมุ่งมั่น อดทน มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน คือทำทุกอย่างให้ดีที่สุด ให้อีกคำพิงพอใจการให้บริการของสายการบินพวกเขาจึงสามารถพลิกฟื้นสถานการณ์จากที่กำลังล้มละลายมาเป็นได้กำไร [19]

ควรสรรหามูลค่าการเพื่อรับผิดชอบ ติดตามการดำเนินงาน เป็นศูนย์กลางการศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสานการเผยแพร่กิจกรรมที่ดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นรูปธรรมภายในสู่สาธารณะ

การวางแผน (Planning)

การวางแผนบริหารงานตามแนวคิด ทฤษฎี กระบวนการวางแผน ได้แก่การวางแผนด้านบุคลากรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้สอดคล้องกับภาระงาน และภูมิสังคมยึดตามแนวทางสายกลางในการบริหาร เพื่อคัดสรรคนลงปฏิบัติงาน เพื่อจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาตาม

ความต้องการจำเป็น ซึ่งทุกคนทุกฝ่ายได้ตัดสินใจแล้ว โดยให้บุคลากรทางการศึกษา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการวางแผนตามศักยภาพ และสถานะภาพของบทบาทหน้าที่

กำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากรทุกระดับในโรงเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางด้านวิชาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน

ในการวางแผนคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกภายในตามภูมิศาสตร์ และสังคมวิทยาของชุมชนด้วยความซื่อสัตย์มีคุณธรรมเต็มตามศักยภาพ ประสพการณ์ และความรู้ให้เป็นไปตามระเบียบของราชการ ให้สอดคล้องกับภูมิสังคมในทุกมิติทั้งสามารที่จะปรับเปลี่ยนแผนเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง

บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการปฏิบัติงาน การดำเนินชีวิตประจำวัน และกำหนดแนวทางการนิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง คุ่มค่า และบรรลุเป้าหมาย

การปฏิบัติการ (Operating)

ใช้แนวทางสายกลางประเมิณการบริหารภารกิจหลัก ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคลากร และการบริหารทั่วไป ตามที่ได้วางแผนยึดหลักความพอประมาณที่มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตนเอง มีความซื่อสัตย์ยึดหลักคุณธรรม ใช้ความรู้และประสพการณ์ในงานที่ปฏิบัติเพียงพอ ให้เป็นไปตามหลักวิชาเต็มศักยภาพ และตามเงื่อนไขความสำเร็จสอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์ สังคมวิทยาของบุคคลที่เกี่ยวข้องในทุกมิติ

ครูผู้สอนบูรณาการหลักการ 2 เงื่อนไขกับ 3 หัวงใน 4 มิติ ในการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือกิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์อื่น ๆ ปลูกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าของทรัพยากร และการดำรงชีพอย่างพอเพียง

การบริหารทรัพยากร งบประมาณของงานโครงการ หรือกิจกรรมการศึกษาในความรับผิดชอบ

ตามบทบาทหน้าที่ โดยทางสายกลาง มีความยืดหยุ่น ในการปฏิบัติงานตามสภาพให้บรรลุวัตถุประสงค์และ เป้าหมายอย่างคุ้มค่าควรประเมินทุกขั้นตอนด้วย ตนเองหรือคณะกรรมการที่โรงเรียนแต่งตั้งด้วยวิธีการ ตามแนวคิด ทฤษฎีการประเมินที่เหมาะสมกับแต่ละ งานหรือกิจกรรม

เผยแพร่และประชาสัมพันธ์แนวคิดตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการทรงงาน ความรู้ที่เป็นสากล ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความสำเร็จ ของกิจกรรมการหารายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน การบูรณาการความรู้ในวิถีชีวิตประจำวันตามสภาพ ทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมผ่าน ทางสื่อต่าง ๆ กำหนดวิธีการบริหาร การเผยแพร่ ผลงาน การสนับสนุนส่งเสริม หรือแนวทางแก้ปัญหา ต่อไป

ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Acting)

นำผลการประเมินผลมาพิจารณากำหนดแนว ทางการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานร่วมกัน หรือพิจารณานำ แนวคิด ทฤษฎี มาใช้แก้ไขข้อบกพร่องการบริหาร จัดการ ปรับปรุงแก้ไขกระบวนการบริหารจัดการที่ไม่ เป็นไปตามเป้าหมาย ปรับปรุงการวางแผน สร้าง ทางเลือก หรือแนวทางวิธีแก้ไขไม่ให้เกิดปัญหาความ บกพร่องขึ้นอีก โดยใช้แนวทางสายกลาง

งานส่งเสริมพัฒนากิจกรรม การศึกษาเรียนรู้ ด้วยตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ที่เน้นความคิดสร้างสรรค์ของ นักเรียน ครู และผู้บริหารระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ อยู่ เสมอ ตลอดจนปรับปรุงงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของ โรงเรียนให้สอดคล้องกับภูมิสังคมตามอัตภาพ โดยยึด แนวทางสายกลาง ใช้แนวทางสายกลางมาประยุกต์ใช้ ในการพัฒนาแนวทางการตัดสินใจ ปรับปรุงการ ปฏิบัติงานหรือกิจกรรมด้านการศึกษา หรือนำผลการ ปฏิบัติตัวอย่างสร้างสรรค์ที่บรรลุวัตถุประสงค์และ เป้าหมายที่กำหนด เป็นแนวทางนำไปปฏิบัติเพื่อการ พัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. มัชฌิมาปฏิบัติ หรือทางสายกลางเป็นหลัก คิดหลักปฏิบัติ (Moderate Practice) ที่ไม่ตึงหรือ หย่อนเกินไป ไม่มากหรือน้อยเกินไป มีความพอดี เหมาะสม เป็นธรรมชาติ หรือความเป็นจริงตามธรรมชาติ เป็นพุทธปรัชญาในการคิดการปฏิบัติ น่าจะมีความหมายกว้างและลึกกว่าทางสายกลางเพื่อใช้เป็น เส้นทางในการเดินทาง (Middle Path หรือ Middle Way) โดยมีความซื่อสัตย์เป็นพื้นฐานของคุณธรรม ต่าง ๆ ในการใช้ความรู้และประสบการณ์บริหารจัดการ ในทุกมิติ ได้แก่การอุปโภคและบริโภควัตถุ สิ่งของเพื่อ ทำกิจกรรมในชีวิตที่พอประมาณในมิติด้านเศรษฐกิจ สามารถประเมินค่าออกมาเป็นราคาได้ และถ้าทุกคน ในสังคมเดียวกันมีการอุปโภคบริโภคที่พอประมาณ ตามศักยภาพ ไม่ละโมภโลภมาก ก็เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่นตลอดจนสิ่งแวดล้อมน้อย ในมิติทางสังคมก็ อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม นำไปสู่วิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่ดีงามในสังคม

2. ฝ่ายบริหาร หัวหน้ากลุ่มงานและครูผู้สอน ต้องศึกษาหน้าที่ ความรับผิดชอบตามตำแหน่งหน้าที่ แนวคิด ทฤษฎีการจัดการที่เกี่ยวข้องกับงาน รวมทั้ง หลักคิดหลักปฏิบัติทางสายกลางที่เป็นหัวใจสำคัญ ของเศรษฐกิจพอเพียง และในความเห็นของทีศนา เขมมณีต้องสามารถถอดรหัสปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงให้เข้าใจมากพอที่จะนำไปใช้เพื่อบูรณาการใน การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมจึงสอดคล้องกับ หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา ภูมิพลอดุลยเดชที่ต้องมีความรู้มากพอเข้าใจเข้าใจถึง จึง พัฒนา

3. การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่อสถานศึกษานอกจากมุ่งเน้นการให้ความรู้ และการจัด กิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน ควรเน้นสร้างความตระหนักในการนำหลักคิดหลัก ปฏิบัติในทางสายกลาง เพื่อการดำรงชีวิตอย่าง พอเพียงคือพอมีพอกินตามอัตภาพไม่ฟุ้งเฟ้อหรือ ตระหนักถึงเหนื่อยเกินไปของครู และบุคลากรที่เป็น แบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนในวิถีชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การบริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษาในระดับประถมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. การส่งเสริมความรู้และประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในวิถีชีวิตของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นแบบอย่างแก่นักเรียนและชุมชน

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัก ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์, รองศาสตราจารย์ ดร.เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สันติ บุรณะชาติ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบแก้ไขสิ่งบกพร่องทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์และมีคุณค่ายิ่ง

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้แก่ ดร.ธวัช ชุมชอบ, ดร.สุวรรณ หมั่นตาบุตร, ดร.ปรารณา โกวิทยางกูร, ดร.กนกวรรณ เอี่ยมชัย และ ดร.เปรมปรีย์ หมูวิเศษ ที่อนุเคราะห์ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม (Index of Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของเครื่องมือ

ขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียน, หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอนทุกท่านที่อนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามสภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียนที่สละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ และอนุเคราะห์ข้อมูลแนวทางการบริหารที่เป็นประโยชน์ในการวิจัย

ขอขอบคุณศ.ดร.ธีระ รุญเจริญ ประธานคณะผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ศศ.ดร.สมาน พูแสง, ดร.กนกวรรณ เอี่ยมชัย, ดร.น้ำฝน กันมา, ดร.สิทธิชัย มูลเขียน, ผอ.ทองปอนด์ สาตอ่อน, ดร.อภิชัย นุชเนื่อง, ดร.นรินทร์ ชมชื่น, ดร.พีรพัฒน์ วัชรินทรางกูร, ผอ.ประเสริฐ กันระวัง, ผอ.โจชยา บัณณะพงษ์ และผอ.จীরพรรณ อุดมลาภ ที่กรุณาสละเวลาเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ให้ข้อคิดเห็น และ

ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เพื่อปรับปรุงแก้ไขรูปแบบให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอนที่ได้ประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เอกสารอ้างอิง

1. กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการนิเทศเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.); 2552.
2. ธีระ รุญเจริญ. การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง; 2550.
3. กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: (องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.); 2546.
4. _____. รายงานวิจัยผลกระทบโลกาภิวัตน์ต่อการจัดการศึกษาไทยใน 5 ปีข้างหน้า. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ออฟเซทเพรส จำกัด; 2550.
5. มุลนิธิสยามกัมมาจล. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: จากหลักคิดสู่วิถีปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน); 2556.
6. สุรินทร์ ภูสิงห์. การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีราษฐานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารและพัฒนาการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม. 2552.
7. ธีระ รุญเจริญ. ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษาเพื่อปฏิรูปรอบ 2 และประเมินภายนอกกรอบ 3 (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง; 2553.

8. กังวาล ปัญญาภิรมิตร์. การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเหลื่อมพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2556.
9. ทศนีย์ ลักษณะานิชชัย. โครงการศึกษาโรงเรียนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร; 2550.
10. เกษม วัฒนชัย (วิทยากร). (25 สิงหาคม 2554). CSR ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. (พิมพ์ครั้งที่ 2, 2556, กรุงเทพฯ: สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์). ห้องประชุมบอลรูม 3 ชั้น Lobby โรงแรมแกรนด์ไฮแอท เอราวัณ: CSR Club สมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย.
11. จรวยพร ธรณินทร์ (ผู้บรรยาย). (6 ธันวาคม 2550). การนำเศรษฐกิจพอเพียงสู่ระบบการศึกษา. หอประชุมมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
12. ชีระ รุญเจริญ, จำเริญรัตน์ จิตต์จิรจรรย์, วรสิทธิ์ รัตนวราหะ. รายงานการวิจัยโครงการสังเคราะห์การประเมินตนเองของโรงเรียนศูนย์สถานศึกษาพอเพียง. กรุงเทพฯ: มูลนิธิยุวสถิรคุณ; 2557.
13. หอการค้าไทย. เศรษฐกิจพอเพียง: ปรัชญาใหม่ในยุคโลกาภิวัตน์ (Sufficiency Economy: A new Philosophy in the Global World). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง; 2550.
14. ทิศนา แคมมณี. ถอดรหัสปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2558.
15. กนิษฐา นาวารัตน์ และ คณะ. พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย (Times-chambers Learners' Dictionary. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า; 2540.
16. Cambridge Advanced Learner's Dictionary (3rded.). Singapore: Green Giant Press.
17. สาคร สุขศรีวงศ์. การจัดการ: จากมุมมองนักบริหาร (พิมพ์ครั้งที่ 9) (Management: from the Executive's Viewpoint) กรุงเทพฯ: บริษัท จี.พี.-ไซเบอร์พริ้นท์ จำกัด; 2555.
18. สมเดช สีแสง. คู่มือบริหารโรงเรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ (พิมพ์ครั้งที่ 3). นครสวรรค์: ริมปิงการพิมพ์; 2554.
19. อินามิ ริคาซึโอะ. ถอยกัตาย วิฤติยง์ไงก็ต้องสู้. (สุตารัตน์ เอื้อเปี่ยมมงคล, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: ตลาดา พับลิเคชัน. (ต้นฉบับภาษาญี่ปุ่น พิมพ์ ค.ศ. 2013). 2559.